

Mūsu žurnālu var abonēt:
visās Latvijas pasta nodaļās vai internetā: www.pasts.lv,
vai zvanot uz *Latvijas Pasta* informatīvo tālr. 67008001

Indekss: 2056

Žurnāla cena: Ls 1.00

Romas pāvesti - Kristus vietnieki

239. Aleksandrs VIII – itālis 06.10.1689.g. – 01.02.1691.g.

Dzimis Venēcijā dižciltīgā ģimenē. Padujas Universitātē studēja tiesību zinības. Strādājis Romas kūrījā. 1652.g. saņēmis kardināla titulu. Kļūstot par pāvestu, Pietro Ottoboni pieņēma vārdu Aleksandrs VIII. Viņš gādāja par Baznīcas mācības tīrību no herēzijas. Politiskajā arēnā centās atrisināt strīdus ar Francijas karali. Bija ļoti cienīts, jo samazināja nodokļus un rūpējās par ticīgo labklājību. Kā liels mākslas un poēzijas cienītājs papildināja Vatikāna bibliotēku ar daudziem vērtīgiem darbiem. Aleksandrs VIII miris Romā un apbedīts sv.Pētera bazilikā.

240. Innocents XII – itālis 12.07.1691.g. – 27.09.1700.g.

Dzimis aristokrātu ģimenē. Pēc studijām Romas Jeziūtu kolēģijā sāka darboties Romas kūrījā. Vēlāk nominēts par Lecces bīskapu. 1673.g. saņēmis kardināla titulu. Jau kā pāvests Pignatelli pieņēma vārdu Innocents XII. Viņš reformēja Romas kūriju, izveidoja Baznīcas Disciplīnas kongregāciju. Rūpējās par misionāru darbību. Vēsturē viņš paliks kā izcils sava laikmeta politiķis. Daudz līdzekļu ieguldījis karitatīvajā darbībā. 1700.g. Innocents XII pasludināja par Jubilejas gadu. Viņš ir apbedīts sv.Pētera bazilikā.

Atsevišķus numurus
varat pieteikt redakcijā,
sīkāka informācija pa mob. tālr. 26563793

SEPTEMBRIS 2010

Nr. 9

KATŌLU DZEIVĒ

Reliģiski sabiedriska žurnāls

ISSN 1407 - 6020

Mīlestībā degoša sirds
vienmēr ir priecīga

Latvejā ir latgalīšu volūdys lītuotuoju. Cytaži ni padūmu laikā, ni ari tagad, naatkareiguos Latvejis vaļsts 20 godūs, par tū nav nikaidys statistiky, i kaida tod var byut darbeiba kam par lobu?! Jims vēļ i izdūmuos kurs navīņ gudrinīks, ka latgalīšu volūda jau myruse, partū ka (oficiali) nav nivīna juos lītuotuoja!...

- Kaidu Tu redzi Latgolys nuokūni?

- Gribīs sovu tāvu zemi redzēt ekonomiski atteisteitu, ar sakuortuotu, biologiski teiru vidi, vysaidā ziņā harmonisku. Latgalisku. Ka ite nabyus latgaliskuma, tod tei vaira nabyus Latgola, a tik taida Austrumlatveja voi pat dreizuok Rītumkrīveja, kuo mes nikai nadreikstātu pīļaut. Cīš ceru, ka Latgola saglobuos sovys vierteiguos tradicejys, muocēs pīsaisteit jaunus, talanteigus cylvākus nūvoda atteisteibai, spēš tī sūli pīškā vaļsts (i varbyut pat pasauļa) nūtykumim. Dūd, Dīveņ, spēka kai na vaira paleidzēt Latgolai!

Par itū vysu i vēļ kū cytu sk. ari internetā: jureits.lv

"Katōļu Dzeive"

Na iz vīnys dīnenis...

LU Humanitarūs zynuotņu fakultatis Baltu volūdņiceibys katedrys vuiceibu spēku i jūs studentu vosorys dīnys šūgod pylnuokys dareja dialektologejis prakse vacajā Leivōna pogostā. Paļdis „Krostu” saiminīkim par vīsmīleibu, satyktajim latgalīšim – par atsaueibu, a „KDz” skaitetuojim – nazcik puslapeņu par tū, kuo meklējom i kū atrodom.

Dubnys krostūs

Vaļsts vysim zynomajā finansu stuovūklī vairuokim LU jaunajim volūdņīkim šūvosor pasaveice. Na tik kuortovom vacūs, nazkod aizraksteitūs izlūkšņu materialus, a i tykom pi vītejūs ļaužu jūs tradicionālajuos dzeivis vītuos i apstuokļūs. LU docents Edmunds Trumpa vacajā Leivōna (vīteji dzeivuotuoji – *leivōnīši* – divskaņa „uo” vītā soka garu, rakstureigu kuopūšu „ō”) pogostā, niulenejā Leivuonu nūvodā, realizejē sovu pietejuma daļu Eiropys projektā ar garumgaru numeri – 2009/0222/1DP/1.1.1.2.0/09/APIA/VIAA/087. Tai devemēs vuiceibu spēkam leidza, *leivōnīšūs* pavadeidami div boguoty nedelis. Piec pietnīka sagataveitu anketu izvaicovom ļauds par atseviškom volūdys paruodeibom, raudzeidami nūskaidruot jūs izplateibys

rūbežus, taipat izkļausejom cylvāku dzeivis stuostus, lai pietejamuos paruodeibys vāluok vylktu uorā nu dzierdātu. Savuoktais materials, kai vysod, tiks izmontuots tikai pietnīckiskim nūlyukim, a napasaceit paļdis satyktajim ļaudim navarim (koč vīnam ūtram i sūlejom, ka „nikam nikuo” nastuosteisim par jim...). Kotra pabyušona Latvejis laukūs nas naskaitomus vāruojumus, jaunus lingvistiskus i etnografiskus atzynumus, lelā mārā boguotynojūt i sevkura tāvu zemis izzynuotuoja socialū pīredzi.

Dzeivojūt vīsu muojā pi Dubnys, varim nūvīertēt ituos upis pīvīļceibu vysaiduos dīnnakts stuņdēs. Peļdēt (vairs tikai godūs vacuoki *leivōnīši* atguodoj, ka nazkod sacejuši – *maudōt/myudōt*) naizīt bīži – doromuo i puorspīžamuo natryukst, bet jau suokumā aktivizejam vuordu *šosts*. Izaruoda, tai Dubnys krostu dzeivuotuoji sauc garū kuorti, ar kurū stumās pa upi. Ar airim (vuordu *ierkli* taipat zyna tik ratais) te nav kur īsaskrīt – upe (cyti soka – *ups*) nalela, a taida kuorts ir cīš nūdereiga, kab par laivu vaļdeit pošam brauciejam. Vīteji niu soka, ka Dubna *ir samaitōta*, bagarāta jau reizis 3 i pādejūreiz (pyrms godu 2-3) bez kaidys vajadzeibys, tik vaļsts naudu putynojuūt.

Agruok upē dzeivovuši zuši, somi, alanti, tagad luoga maileitis (cyti – *maileitis*) nasadzonuot. Pa šudiņ dīnai lela boguoteiba ir Pēternīku-Skrebeju pūra torfs (kudra), kurū niule izstruodojūt vuocišim. Kai bejs agruok? Agruok kudru rokuši, kaļtiejuši i vaduši iz sātu lūpim par pakaišim – kudra syunuota, lobs māsluojums teirumim...

Kod bolsā breinojamēs par skaistajim tāsūtis akmiņu klāvim i cytom ākom, izdzieržam, ka tei te parosta līta – akmiņu apleicinē natryukstūt, upu krostūs

daudzi dolomita, ākys bīži taiseitys *nu radzem*. Sīnuos īkoltī godsskaitli ļaun lobuok saprast navuiceituo (*leivōnīšūs – namōceitō*) Latgolys zemnīka dzeivis gudreibu – calts, kai tautys dzīsmē dzīdīs, na iz vīnys dīnenis, a iz vysa myužeņa... Myusu praksis fotoarhiva pērlēs teik 1909.g. caltais Juoņa Zalāna klāvs (vīteji dreizuok saceitu – *stajs* voi *kūts*) Brīslā i jam leidzeigī. Vēļ leluoka pīca, ka taidys kulturvidis vierteibys labi saprūt i vīteji ļauds – izkūptajā vīnsātā sateikam sātys saiminīkus ar gailiņu spaneiti. Ontons Zalāns ar sīvu i meitys saimi atbraukuši nūvuokt vātrys pūstejumus – taišni paraleli ustobai (*leivōnīšūs* soka – *ustuba*) izguozti div leli ūzuli, i saiminīki stuosta par sovom izjiutom vātrys laikā, kod taipat bejuši tāva sātā.

Dubna te ir i vīnuotuoja, i škeirieja – aiz Dubnys jau runojūt cytaižuok – *sovōdi*. Patīseibā upis lejis teciejumā, kod Dubnā ir īplyuduse Ūša, izlūksne obejūs krostūs skaņ leidzeigi – atškireibys suocās augšuok. Vēļ sovus rūbežus ļaužu liktiņūs i jūs volūdā te sprauduse i Daugova, i Ūša, tik par tū – cytureiz.

Lideja LEIKUMA